

Forløbsbeskrivelse

Titel

Leg og lær elementær komposition

Fag og klassetrin

Musik i 3. - 5. klasse.

Tidsramme

8 lektioner á 45 minutter

Formål og Mål

Formålet med dette forløb er at lege med musikkomposition på en undersøgende og eksperimenterende måde. Forløbet er tilrettelagt således, at eleverne dels selv og dels i samarbejde med lærer og teammakker afprøver Song-Makers muligheder for at komponere og grafisk notere selvkomponerede melodier. Slutmålet er at sætte musik til et lille rim. Forløbet tager afsæt i de faglige mål for musik i 3. og 4. klasse. Især er der fokus på det skabende element, komposition - og på det fastholdende element, notation af musik. Forløbet kan gennemføres som et rent online forløb, eller som en kombination af online undervisning og afprøvning på fysiske musikinstrumenter i musiklokalet.

Kort resume

I musik er der fagligt fokus på elevernes arbejde med elementær komposition og musiknotation. Det kan være en udfordring for musiklæreren, da der sjældent er rum, ro, tid og læremidler til at få det til at ske. Forløbet her er et bud på, hvordan lærere og elever i et rent online eller i et blended undervisningsforløb kan arbejde med komposition og notation. Forløbet er lagt an på, at det har en eksperimenterende og legende tilgang.

Eleverne har brug for nogle værktøjer for at kunne komponere, notere, dele og spille musik online. Tilgangen til at lære disse værktøjer sker i dette projekt dels via

- synkron lærerstyret online undervisning - lærer henvender sig online til elever
- asynkron læring via projektfremstillede videoer - elever arbejder selvstændigt
- elevens egen og parvis afprøvning af kompositions- og notationsprogrammet Song-Maker
- afprøvning af at gemme og dele kompositioner online
- elevens egne afprøvninger af at spille hinandens kompositioner via online piano - Shared Piano
- elevens logging af handlinger og fremstillede objekter via en delt online mappe.

Projektet er planlagt til at kunne afvikles på 8 lektioner og har 'keep it simple' som sit altovervejende fokus.

Derved skabes de bedste muligheder for, at alle kan være med og få noget sjovt og lærerigt ud af det.

Projektet anviser undervejs og afslutningsvis veje til at kunne differentiere og videreudvikle mulighederne for at komponere, spille og dele musik for de, der har fået lyst til mere.

Første del af projektet handler om at tilegne sig værktøjerne med det formål at kunne komponere, notere, gemme, dele og afprøve musik online. Anden del fokuserer på at kunne sætte musik til et rim.

Læreren kan støtte sin undervisning til lærervejledningen, der gennemgår vort udspil til undervisningsforløbets proces minutløst.

Forløbsbeskrivelse

Hvorfor dette forløb

Play

Med forløbet “Leg og lær elementær komposition” sætter vi elevernes legende og eksperimenterende tilgang til basale musikfaglige færdigheder i centrum. Forløbet kobler instruktionsvideoer med stram styring af opgaveløsning og den frie eksperimentering med basale færdigheder i musikfaglig formidling. Formidling af sammenhængen mellem partiturets elementer har traditionelt været en udfordrende formidlingsopgave. Med en legende og digitalt supporteret tilegnelse får eleven mulighed for fordybelse og hypoteseafprøvning. Eleverne skaber og justerer egne kompositioner, der fremsendes til peers og udvikles eventuelt videre i nye variationer.

På samme vis står det læreren frit at lege med forløbets forskellige elementer og tilpasse det til elevernes begejstring, formåen og årsplanernes andre elementer.

Project

Et didaktisk design til projektorienteret undervisning drager nytte af den fleksibilitet, de moderne teknologier tilbyder for asynkron individuel fordybelse og synkron udveksling af ideer, løsningsforslag og produkter. I forløbet “Leg og lær elementær komposition” skifter eleverne fra individuel fordybelse med instruktionsvideoer og bundne opgaver, til selvstændig fordybelse og afprøvning og over til udveksling af ideer og produkter. Det aflaster undervisningen fra sin sårbarhed, når den digitale infrastruktur til virtuel formidling ‘driller’ med manglende opkobling eller tekniske vanskeligheder. Med forløbets instruktionsvideoer kan eleverne genbesøge forklaringer, sætte dem på pause og dermed skabe tid til en legende afprøvning af de anvendte online programmer.

Eleverne udveksler kompositioner og partiturer og indgår i peer feedback processer i fastlagte projektgrupper.

Passion

Forløbet “Leg og lær elementær komposition” byder på rig mulighed for at skabe et individuelt musikalsk udtryk i form af en melodi, som de formidler til andre via grafisk notation. Læreren kan opfordre til brug af selvvalgte tekstdrag, når eleverne har gennemgået de indledende instruktioner. Den legende tilgang til de æstetiske læreprocesser i forløbet skaber muligheder for udfoldelse af den passionerede tilegnelse, tilpasning og udveksling af elevproducerede melodier i klassefællesskabet.

Peers

Forløbet “Leg og lær elementær komposition” baserer sig på bundne opgaver med tilhørende instruktionsvideoer og lærerens rammesætning. Opgaverne kan som udgangspunkt løses individuelt. Læreren kan justere forløbets designoplæg og lade flere elever gå sammen om fælles opgaveløsning og komponering, såfremt det vurderes teknisk og socialt ansvarligt i et distancelæringsperspektiv. Eleverne får i løbet af undervisningsforløbet flere gange til opgave at dele egne produktioner og give faglig og æstetisk peer-feedback.

Meaningful

Forløbet “Leg og lær elementær komposition” relaterer til elevernes umiddelbare æstetiske erfaringer med musikalske indtryk og udtryk. Forskellige veje og sværhedsgrader sikrer en eksperimenterende, legende og glædeskabende oplevelse af processen med tilegnelsen af grundlæggende elementer i et musikalsk partitur.

Forløbsbeskrivelse

Joyful

Partiturlære er sjældent et egentligt hit for eleverne. Med "Leg og lær elementær komposition" har læreren forhåbentlig et engagerende og glædeskabende forløb til rådighed, der løfter et undervisningsemne fra et stærkt repetitivt element over til et eksperimenterende, personligt engagerende og legende format. Det skaber rum for læreren til at gennemføre målrettede faglige dialoger med elever og sætte ind med støtte i tilegnelsen, hvor den er mest tiltrængt.

Socially Interactive

Materialet engagerer elever i samarbejdende projektgrupper, der veksler mellem individuel fordybelse og fælles udveksling. Eleven har rig mulighed for at bringe sin egen komposition ud fra skolen og dele den i familiære sammenhænge.

Actively engaging

Undervisningsforløbet "Leg og lær elementær komposition" bygger på otte lektioner, der hver især kan udvikles, tilpasses og justeres i sværhedsgrad af læreren. Materialet opfordrer aktivt både lærer og elev til at lege og eksperimentere med elementerne og de tilknyttede digitale web-apps SongMaker og Shared Piano.

Iterative

Hvordan er der i materialet indtænkt muligheder for at afprøve flere tilgange?

Hvordan arbejdes der i materialet med at afprøve forskellige designs og løsninger?

Hvordan åbnes der i materialet op for at afprøve ideer i løbet af arbejdet?

Undervisningsforløbet "Leg og lær elementær komposition" tilskynder eleverne til at arbejde iterativt med små kompositioner og gensidige feedback-processer. I løbet af arbejdet med komposition stimuleres elevens æstetiske dømmekraft for at bedømme en kompositions sangbarhed, udtryk og samspil med et givent rim eller selvdigtet tekst.

Gennem hele forløbet har både elever og lærere mulighed for at eksperimentere med forskellige tilgange, sekvensering af opgaver og designe nye iterationer af forløbet om elementær komposition.

Ressourceoversigt

Til forløbet er udviklet en lærervejledning og understøttende læremidler som videoer, online lydindspilninger via Song-Maker og linkhenvisninger til formidlingsressourcer. Videoerne kan bruges af både lærere og elever.

Lektions/forløbsplan

Forløbet anviser en lineær progression som mulig struktur for elevernes leg med og læring af elementær komposition. Undervisningen har en stigende sværhedsgrad og bygger på en fagligt forankret progression gennem lektionerne, som understøtter udvikling af færdigheder undervejs. Det anvises i lærervejledningen, hvordan læreren kan fravige denne linearitet, hvis læreren vurderer, at alle eller nogle elever vil have gavn af øget kompleksitet i opgaveløsningen.

Anslag (think)

Forløbet igangsættes via skolens online undervisningsplatform, hvor lærer og elever synkront mødes til en fælles opstart og rammesætning. Læreren ridser kort op, hvad formålet med og indholdet i forløbet er. Herefter ser eleverne video 1 - Anslaget. Denne video fortæller kort om komponisten Carl Nielsen, om hans komposition

Forløbsbeskrivelse

“Jeg ved en lærkerede” og om, at eleverne nu selv skal prøve kræfter med elementær komposition via det online chromebaserede program Song-Maker.

Elevproduktion skabelse (Build)

Eleverne komponerer under forløbet et antal melodier, som de deler med deres teammakker og læreren via delte mapper på skolens undervisningsplatform eller via en Padlet. Kompositionerne er i begyndelsen meget eksperimenterende, og der er peer-feedback med henblik på at ændre i kompositionerne. Cirka midt i forløbet indspiller eleverne hinandens kompositioner via et online klaver og udveksler dem med hinanden. Til sidst er der en konkret opgave, hvor eleverne skal komponere en lille melodi til et udleveret rim – eller til et rim, som eleverne selv finder eller digter. Denne opgaveløsning deles efterfølgende i et større plenum, så alle får oplevelsen af at blive hørt og anerkendt – og alle oplever, at musik til en tekst kan lyde meget forskelligt. Eleverne oplever, at der ikke er rigtig eller forkert musik – men at musik kan lette eller besværliggøre en bestemt teksts mulighed for at få liv via sang.

Elev peerfeedback (test)

Via en delt mappe på skolens undervisningsplatform eller en dertil indrettet Padlet deler eleverne kompositionerne – elever er inddelt i grupper af to til gensidig feedback. Opgaveløsningen understøtter en fejlmodig kultur, da eleven egentlig ikke kan lave noget forkert. Der er i forløbet to feedbackkontekster. Den ene er i en æstetisk kontekst – kan jeg li’ melodien - eller ikke? Den anden kontekst handler om sammenkædning af melodi og tekst – her er respons knyttet til målopfyldelse: Er det nemt at lære og at huske melodien til den tekst? Denne kontekst kan om ønsket indsnævres til svarmulighederne – *ja, måske, nej* - med tilhørende begrundelser.

Elevproduktion – redesign (learn)

Forløbet er designet i en keep-it-simple kontekst - altså komposition og notation i sin mest simple form - kun to takter, kun en oktav og kun syv forskellige toner med hver sin farve. Denne ukomplicerede og legende tilgang skal gerne skabe lyst og passion lyst til at prøve noget mere. Altså, eleverne kan

- senere øge kompositionens længde (antal takter) og antallet af toner til rådighed i Song-Maker, dvs. eleven får mulighed for at komponere en længere melodi og mere kompliceret melodi - bevæger sig fra en diaton til en kromatisk skala
- fremstille deres egen tekst (fx rim) og komponere en melodi til teksten
- lave en ny melodi til “Jeg ved en lærkerede” - eller en anden kendt tekst
- lege videre med programmet Shared Piano med henblik på at spille sammen online

Dette kan foregå under forløbet (differentiering) eller efterfølgende - på egen hånd eller som et fælles opfølgende projektet “*Leg og forstå elementær komposition - del 2*”

Afslutning

Dette forløb afsluttes med en fremvisning af de forskellige elevkomponerede melodier til det udleverede rim. Dette kan foregå synkront online – alle eller i grupper. Allerbedst i musiklokalet.